
USING WOOD – WITH AN EASY TOUCH

During the past few years, construction has generally been characterized by high-tech. Public buildings are made of glass and steel, i.e. materials that reflect the idolization of information technology so typical in this day and age. Even schools and day-care centers reflect these values. Apartment buildings continue to be made of concrete, using mostly the same techniques as in the 1970s. Modern urban architecture is harsh, often inhuman. Where did the easy approach to human-scale design and construction go? Could this present a challenge to timber engineering?

When summer comes, holiday homes are renovated and people return to nature in great numbers. And look - the houses and saunas are built from wood. Against all odds, the skills of designers and carpenters have not disappeared in the age of intensive high-tech construction. It is as if construction in a natural environment gives you permission to break away from the routine and experiment with wood. Often, the results are positively delightful, while at the same time they reflect the Finns' longing for nature and a more gentle milieu.

Would it be possible to make use of this resource in more every-day construction as well? At present, wood is being used more or less decoratively in order to soften an otherwise harsh architecture. As such, it has been recognized as a material in its own right. This offers a sound basis for its further development. A good first step in this direction could be a project to build a modern town with a wide range of optional forms of housing, using wood as the principal building material. Wood is an indigenous, ecological building material that is suitable for nearly any conceivable use. Let's accept this challenge and build more of our houses with wood – with an easy touch.

HUMAN AUS HOLZ

Die Bautätigkeit der letzten Zeit ist von High-Tech geprägt. Öffentliche Gebäude werden aus Glas und Stahl errichtet - aus Materialien, in denen sich die für den modernen Lebensstil typische Verherrlichung der Informationstechnologie niederschlägt. Sogar Schulen und Tagesstätten folgen diesem Trend. Mehrstöckige Wohngebäude sind immer noch vorwiegend aus Beton und werden in denselben Techniken ausgeführt wie in den siebziger Jahren. Moderne urbane Bauten haben etwas Hartes, bisweilen sogar etwas Unmenschliches an sich. Gibt es noch eine solche Bauplanung und Bautätigkeit, die sanft und human ist? Könnte das Bauen mit Holz hier ein Kontra bieten?

Wenn sich der Sommer naht, werden die Freizeitdomizile renoviert, und das finnische Volk zieht in Scharen in die Natur. Sommerhütten und Saunen dort sind - sieh an - aus Holz erbaut. Das Können der Planer und Zimmerleute ist also immer noch vorhanden, hat in der Ära des intensiven urbanen Bauens weitergelebt. Wenn man inmitten der Natur ein Gebäude errichtet, so hat man sozusagen die Freiheit, sich von den Routinen zu lösen und Fingerübungen im Bauen mit Holz zu machen. Die Ergebnisse sind häufig faszinierend, und in ihnen drückt sich das Verlangen der Finnen nach Natur und einem sanfteren Milieu aus.

Könnte man diese Werte auch in die alltägliche Bautätigkeit einbringen? Holz hat zur Zeit eine eher dekorative Funktion; es soll die ansonsten harte Architektur weicher gestalten. An sich hat Holz als modernes Baumaterial durchaus schon Anerkennung gefunden. Ein guter erster Schritt war das moderne Holzstadtprojekt als Wohnalternative, die auch den Menschen von heute zufriedenstellt. Hier könnte man weitermachen. Als unser ureigenes ökologisches Baumaterial eignet sich Holz für die Errichtung von vielerlei Bauten. Nehmen wir die Herausforderung an und bauen wir unsere Häuser immer mehr: human aus Holz.

LA SOUPLESSE DE LA CONSTRUCTION EN BOIS

La construction a été ces derniers temps marquée par la hightech. Les bâtiments publics sont construits en verre et en acier, matériaux qui symbolisent l'idéalisation de la technologie de l'information, typique de notre époque. Même les écoles et les jardins d'enfants reflètent souvent ces valeurs. Les immeubles d'habitation sont encore principalement construits en béton avec la même technique que dans les années 1970. La construction urbaine moderne est dure, souvent même inhumaine. Où la légèreté et l'humanité de l'architecture et de la construction sont-elles passées? Y aurait-il une place à prendre pour la construction en bois?

Lorsque l'été arrive, les résidences secondaires sont remises en état et les gens retournent en masse dans la nature. A propos, les chalets et les saunas sont bien en bois. La compétence professionnelle des architectes et des charpentiers n'a pas disparu durant cette époque de construction intensive. Construire dans la nature permet en quelque sorte de se libérer des routines et de faire des exercices de doigté dans la construction en bois. Les résultats sont souvent amusants, mais ils illustrent en même temps le désir des Finlandais de retourner à la nature, à un milieu plus doux.

Pourrait-on transférer ces ressources dans la construction de tous les jours? Le bois joue actuellement un rôle décoratif. Son but est d'adoucir l'architecture autrement si dure. Il a donc été accepté parmi les matériaux de construction modernes. Il est facile de progresser à partir de là. Le projet d'une ville moderne en bois comme possibilité de logement qui satisfasse l'homme moderne est un bon premier pas. Notre matériau de construction national écologique convient à presque toutes les constructions. Relevons le défi et construisons en exploitant plus souvent qu'auparavant la souplesse du bois.

RENNOSTI PUUSTA

Viimeaikainen rakentaminen on ollut leimallisesti hightech-väritteistä. Julkisia rakennuksia tehdään lasista ja teräksestä, materiaaleista, jotka ovat kuvaamassa nykymenolle tyypillistä informaatioteknologian ihannoitua. Jopa koulut ja päiväkoditkin usein heijastelevat tällaisia arvoja. Asuinkerrostalot ovat vieläkin betonista pääosin samalla tekniikalla toteutettuina kuin 1970-luvulla. Moderni kaupunkirakentaminen on kovaa ja tekniikan ehdoilla toteutettua, usein epäinhimillistäkin. Mihin on hävinnyt rento ja luonteva ihmisläheinen suunnittelu ja rakentaminen? Olisiko puurakentamisella tässä lisää haastetta?

Kesän tullessa vapaa-ajan asunnot kunnostetaan ja kansa palaa lomailemaan ja virkistäytymään luontoon. Ja kas – huvilat ja saunat onkin rakennettu puusta, betonista ei juurikaan järvien rannoilla näy. Suunnittelijoiden ja kirvesmiesten ammattitaito ei olekaan hävinnyt tehorakentamisen aikana. Luontoon rakentaminen antaa ikään kuin luvan iloitella ja tehdä puurakentamisen sormiharjoituksia. Ympäristökin otetaan kauniisti huomioon. Tulokset ovat usein riemastuttavia arkkitehtonisia luomuksia. Samalla ne kuvaavat suomalaisten kaipuuta luontoon ja pehmeämpään miljööseen.

Voisiko tätä voimavaraa siirtää myös arkisempaan rakentamiseen? Puu on tällä hetkellä ikään kuin dekoratiivisessa asemassa, pehmentämässä muuten kovaa arkkitehtuuria. Sinänsä se on siis saanut tunnustuksen nykyaikaisten rakennusmateriaalien joukossa. Tästä voidaan myös jatkaa eteenpäin, hyvänä ensiaskeleena moderni puukaupunkihanke nykyihmistä tyydyttävänä asumisvaihtoehtona. Suunta kulkee myös kohti puurakenteista julkista ja työpaikkarakentamista. Oma kansallinen ekologinen rakennusmateriaalimme soveltuu miltei kaikkeen rakentamiseen. Ottakaamme haaste vastaan ja tehkäämme talomme – rennosti puusta.

Jussi Vepsäläinen

VALOKUVAT
Tommy Selin
Niko Sirola
Jussi Tiainen

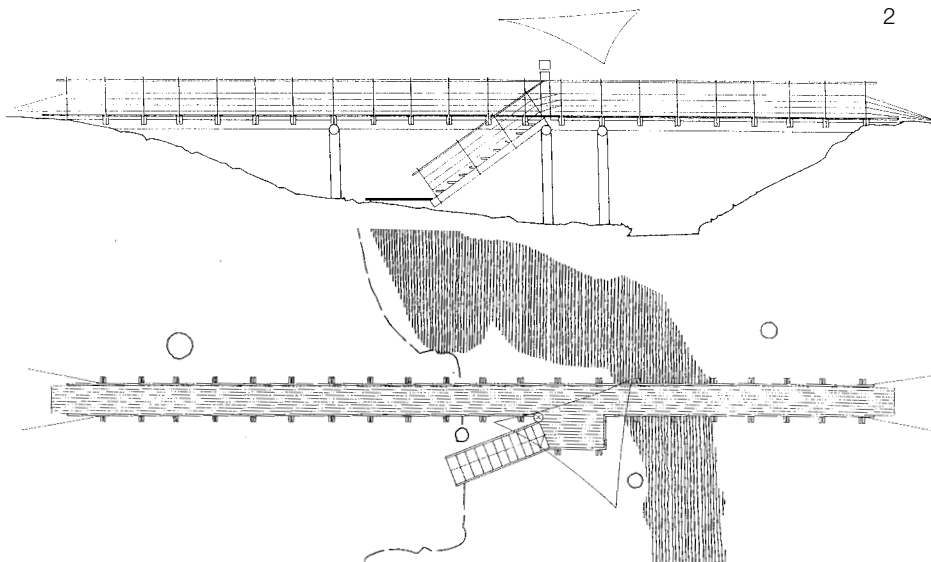
SAUNA KARHI

OULU

Juha Paavo Mikkonen
Arkkitehti

1

2

SAUNA KARHI

The sauna was designed for a technology company for PR use and entertaining guests. The building was to combine strong Finnish traditions with modernism.

The sauna was embedded in a riverbank in order to shelter it from the hustle and bustle of the outside world. The brick wall and sauna building create a canyon that opens up toward the evening sun. The only audible sound comes from the flow of a small river. The bridge is part of the building, serving as a landmark and offering the only access to the sauna. An illuminated orange canvas roof lights the way to the sauna in the dark.

The building is made of 100-year-old logs and steel. The peat roof serves as an extension to the lawn when viewed from the main building. Although the sauna is located in the middle of a residential area, it is impossible to spot as it is camouflaged by the environment.

1, 2
Silta saunalle

3
Sauna ja silta

4
Sauna ja muurin välinen kuilu

5
Saunan turvekatto talolta katsottuna

6
Asemapiirros
10 Sauna
11 Silta

3

4

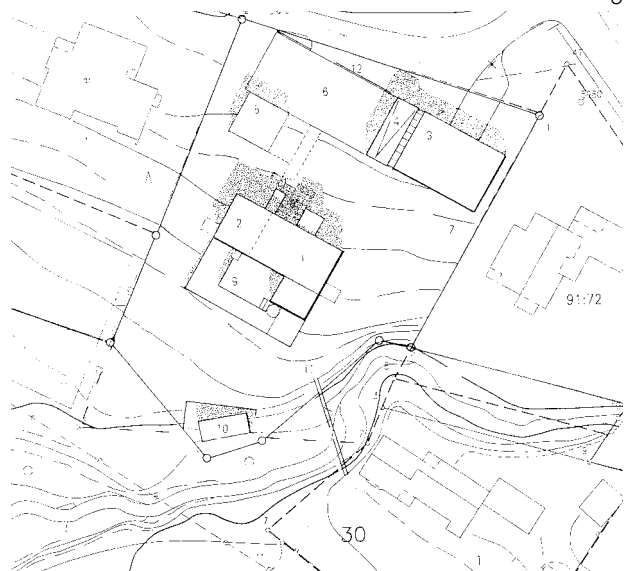
5

SAUNA KARHI

Die Sauna wurde als Repräsentationsgebäude eines Technologieunternehmens erbaut, als Stätte, wo sich finnische Traditionen und Modernismus begegnen.

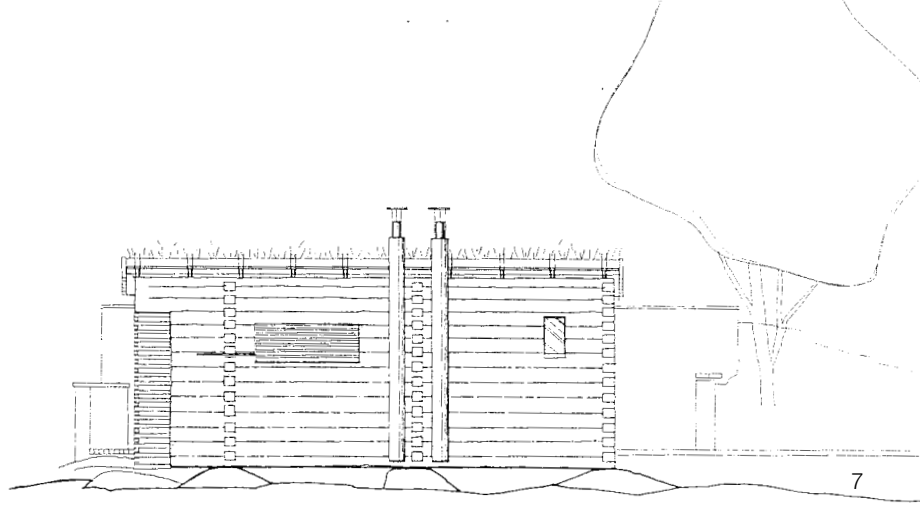
Die Sauna wurde in den Uferhang eines kleinen Flusses hinein gebaut, und zwar an einem ruhigen Ort. Das Saunagebäude und die dazu gehörende Mauer bilden einen Cañon, der sich zur Abendsonne hin öffnet. Der kleine Fluss ist nur akustisch anwesend. Die Brücke bildet einen Teil der Sauna; sie fungiert als Wegweiser und einziger begehbare Zugang zur Sauna. Im Dunkeln weist ein beleuchtetes orangefarbenes Segeldach den Weg zur Sauna. Als Baumaterialien wurden 100 Jahre alte Blockbohlen und Stahl verwendet. Das Torfdach der Sauna setzt sich - vom Haus aus gesehen - als Rasenfeld fort. Obwohl sich die Sauna inmitten eines Wohngebiets befindet, ist sie in ihrer Umgebung kaum zu erkennen.

PUU 2 • 2001

6

5

7
Julkisivu 1/125

8
Terassin nurkka

9
Pohjapiirros 1/125

10
Näkymä saunaan

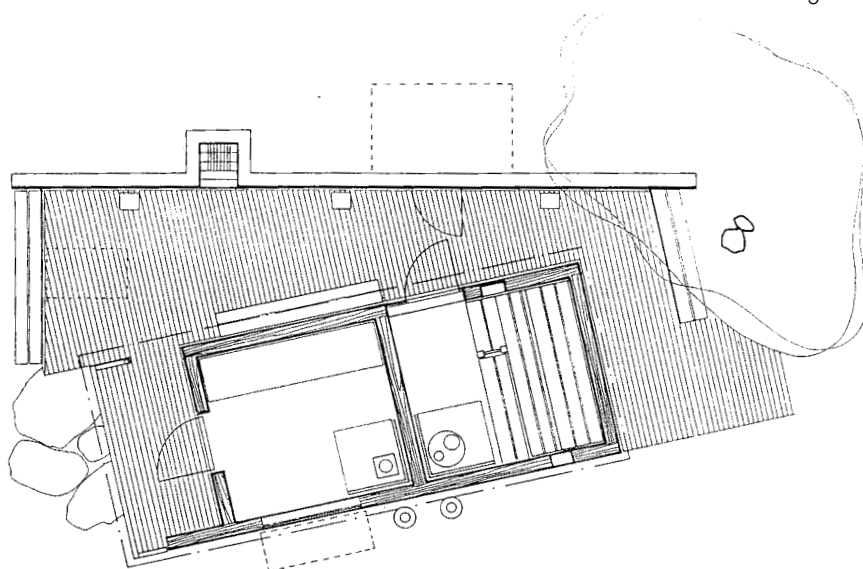
11, 14
Saunan ja muurin välinen kuilu

8

10

9

11

6

12
Terassi

13
Saunakamari

12

13

LE SAUNA KARHI

Ce sauna a été construit pour une entreprise technologique. La tradition finlandaise s'y combine avec le modernisme.

Le sauna est encastré dans la berge d'une petite rivière, loin de la trépidation de la vie urbaine. Le mur et le sauna forme une gorge qui s'ouvre vers le soleil du soir. La petite rivière n'est présente que par son bruissement. Le pont fait partie du sauna. Il sert de repère et c'est le seul moyen d'accéder au sauna. Une marquise orange éclairée indique le chemin du sauna lorsqu'il fait nuit.

Des madriers centenaires et de l'acier ont été utilisés comme matériaux de construction. Le toit de tourbe fait suite à la pelouse vu de la maison. Bien que le sauna se trouve dans une zone résidentielle, il est impossible de le distinguer de son environnement.

SAUNA KARHI
OULU

RAKENNUTTAJA
toimitusjohtaja Olli Karhi

ARKKITEHTISUUNNITTELU
Juha Paavo Mikkonen archeus oy,
avustaja Timo Korhonen

RAKENNESUUNNITTELU
Jari Muikku RI

RAKENTAJAT
Tauno ja Aarne Kesti

VALOKUVAT
Tommy Selin,
Timo Korhonen

14

SAUNA SIROLA

TOIVAKKA

1

Sauna Sirola sijaitsee Toivakan kylässä noin 30 kilometriä Jyväskylästä etelään.

Rakennus on kapealla tontilla kivikkorantaisen järven ja hiekkatien välissä. V-muotoinen pohjaratkaisu rajaa järven puolelle yksityisen, suojaisen ja aurinkoisen "syli-puolen" ja muodostaa tien puolelle suojaa- van "selkä-puolen".

Rakennus koostuu tuvasta ja saunasta sekä niiden välisestä ulkovilpolasta. Tilamassoja yhdistää kallistettu vanerilapekatto. Vertikaali rakennus, johon nouseaan puuteräsrampia pitkin, leijuu kevyesti rantaviivan myötäisesti terästassujen varassa.

Rakennuksen julkisivut ovat harmaansiniseksi aitaantuvaa höyläämätöntä lehtikuusta. Sylipuolen julkisivut ovat vaakarakolaudoitusta, joita suojaa metrin pituinen räystäs. Selkäpuolen harvaritilä-julkisivu on kallistettu seitsemän astetta ulospäin muodostaen "räystäättömän" räystään. Sisätilojen materiaalina on tervaleppäpaneelia ja saunan lauteissa on käytetty haapaa.

2

SAUNA SIROLA

The sauna stands on a narrow plot of land between a lake with rocky shores and a dirt road. The V-shaped layout creates a private, sunny and sheltered recess on the side facing the lake, with the "back" of the building turned toward the road. The building includes a living room, sauna and an outdoor recreation area in between. The individual units are linked by a plywood hip roof. Access to the building, supported by steel columns and hovering on the shoreline, is via a timber and steel ramp.

The exterior walls are made of rough larch that turns grayish blue with age. On the side facing the lake, the external cladding consists of slotted boarding protected by meter-wide eaves. On the side facing the road, the external wall, covered by widely spaced latticework, is tilted

- 1
Saunan luoteispääty
- 2
Näkymä järveltä
- 3, 4, 5
Selkäpuolen ulospäin kallistettu
harvaritiläjulkisivu

3

4

seven degrees outwards. The internal cladding is made of alder paneling and the steam room benches of aspen

SAUNA SIROLA

Die Sauna steht auf einem schmalen Grundstück zwischen einem See mit steinigem Ufer und einer Sandstraße. Der V-förmige Grundriss schafft zum See hin eine private, geschützte, sonnige „Schoßseite“ und zur Straße hin eine schützende „Rückenseite“. Das Gebäude beherbergt eine Stube und die Sauna. Zwischen diesen befindet sich im Freien eine Terrasse zum Abkühlen. Die Gebäudemassen werden durch ein schräges Dach aus Sperrholz miteinander verbunden. Das vertikale Gebäude, zu dem man über eine Rampe aus Holz und Stahl aufsteigt, schwebt

leicht auf Stahlpfoten parallel zur Uferlinie. Die Fassaden des Gebäudes bestehen aus ungehobeltem Lärchenholz, das allmählich einen graublauen Farbton annimmt. Die Fassaden der Schoßseite sind horizontal mit Brettern und breiten offenen Fugen verkleidet und von einer ein Meter langen Traufe geschützt. Auf der Rückenseite ist die mit Latten verkleidete Fassade um sieben Grad nach außen geneigt. In den Innenräumen wurden Paneele aus Roterle verwendet; die Pritschen der Sauna sind aus Espenholz.

LE SAUNA SIROLA

Ce sauna est situé sur un terrain étroit entre un lac au rivage rocaillieux et un chemin de sable. Une disposition en forme de V permet de distinguer le “giron”, la partie privée, protégée

et ensoleillée située du côté du lac, et le “dos”, la partie protectrice, placée du côté du chemin. Le bâtiment se compose d’une pièce et d’un sauna ainsi que d’une véranda qui les réunit. L’ensemble est recouvert d’un même toit en pente en contreplaqué. Ce bâtiment vertical, où l’on accède par une rampe en métal et en bois, flotte légèrement sur des pattes en acier et longe le littoral.

Les façades du bâtiment sont en mélèze non raboté qui deviendra bleu gris avec le temps. Les façades du côté “giron” ont un revêtement ajouré de planches verticales protégé par une corniche d’un mètre de long. La façade de panneaux croisés espacés du côté “dos” est inclinée de sept degrés vers l’extérieur. Les intérieurs sont en panneaux d’aulne glutineux et les gradins du sauna sont en tremble.

6
Leikkaus tuvan kohdalta

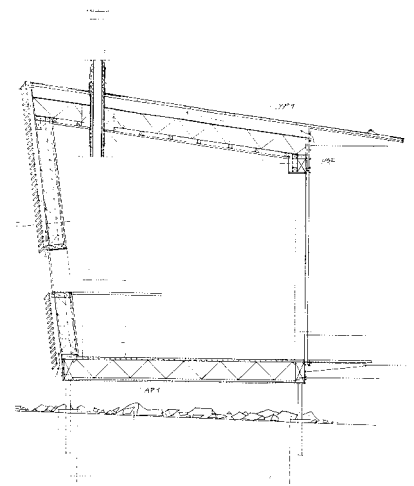
7
Tuvan ikkuna ja ovi

8
Sylipuolen sisäänkäyntiramppi

9
Pohjapiirros 1/125

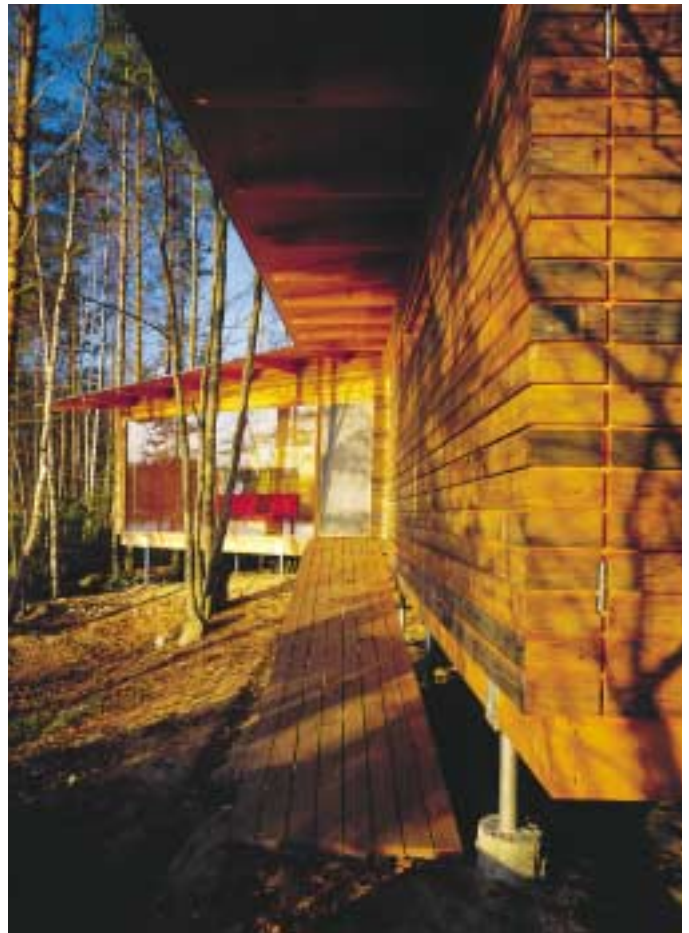
5

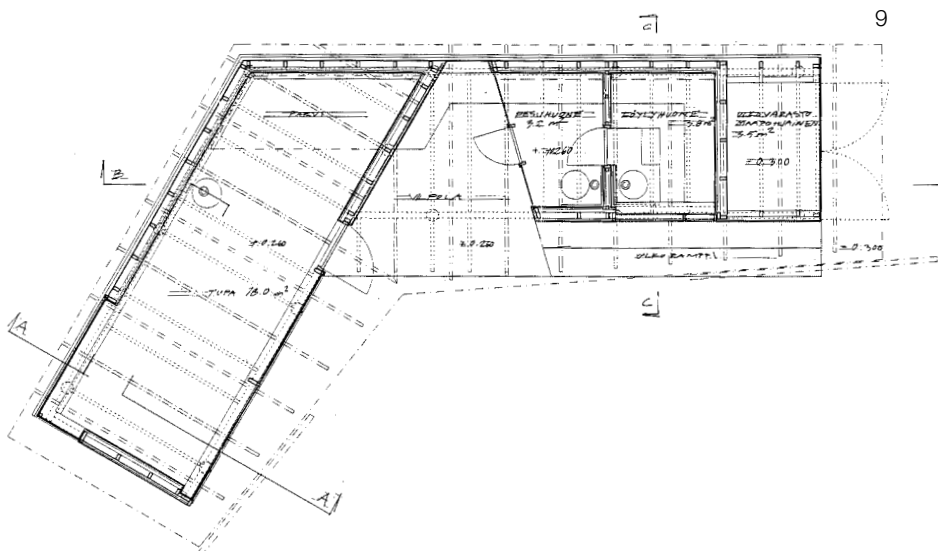
6

7

8

9

SAUNA SIROLA
TOIVAKKA

TILAAJA
Markku & Pirkko Sirola

ARKKITEHTISUUNNITTELU
Arkkitehtuuritoimisto Niko Sirola

PÄÄURAKOITSIJAT
Hankasalmen monialapalvelu

VALOKUVAT
Marko Huttunen
Niko Sirola

SAUNA MUURAIKALLIO

LUUMÄKI

1
Säleiköllä suojattu kuisti

Sari Knuuti, maisema-arkkitehti MARK
Teemu Tuomi, arkkitehti SAFA

2
Järven puoleinen julkisivu

1

2

SAUNA MUURAIKALLIO

The sauna was built on a beautiful pine-covered slope close to some large mossy boulders. The strongly vertical pine forest served as a starting point for the design, with the porches running along the long sides of the building and clad with spruce poles that mirror the rhythm of the pine trees. Similarly, the colors of the building were borrowed from the natural surroundings. The debarked poles will turn the same shade of gray as the lower sections of pine stems, whereas the plywood surfaces replicate the red-brown of the top sections. The sides of the curved roof and porches are painted the same shade as the adjacent rock face.

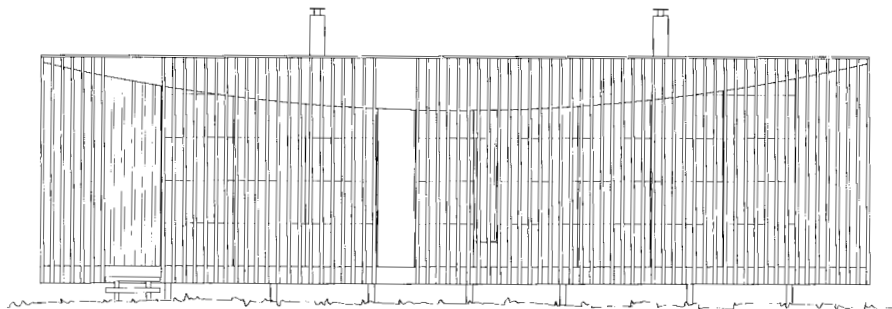
The idea of a solid object within a translucent shell was realized by means of a lattice-covered porch that encircles the entire building. The

building lives and breathes with the movement of the sun and the changes in the weather: the latticework, consisting of debarked poles, creates a shifting interplay of light and shadows on the porch, while the large windows make the changes in the surroundings an important part of the interior. The plywood north-west gable serves as a "screen" on which the shadows cast by the pines create an ever-changing painting in the evening.

Wood has been utilized in the building in several ways: the external walls are made of debarked spruce stems and birch-faced plywood, while the interior is clad with birch plywood and different types of boarding. No fewer than six species of wood were used in the building.

SAUNA MUURAIKALLIO

Die Sauna steht an einem schönen, mit Kiefern bewachsenen Hang in der Nachbarschaft von großen, mit Moos bedeckten Findlingen. Der Kiefernwald bildete mit seinen ausgeprägt vertikalen Linien den Ausgangspunkt für die Architektur des Gebäudes. Dessen lange Fassade samt angrenzender Veranda wurde mit schmalen Fichtenlatten verkleidet, die den Rhythmus der Kiefernstämmen wiederholen. Auch die Farben des Gebäudes sind der umgebenden Natur entnommen. Die geschälten Latten nehmen mit der Zeit dieselbe graue Farbe an wie die unteren Teile der Kiefernstämmen, während sich in den Sperrholzflächen des Gebäudes das Rotbraune der oberen Teile der Kiefernstämmen wiederholt. Das gebogene Dach und die Seiten der Veranda sind in einem Farbton gestrichen, der

3

Sauna sijoitettiin luonnonkauniiseen männikkörinteeseen, suurten sammaleisten kivien kupeeseen. Voimakkaan vertikaali mäntymetsä toimikin lähtökohtana sen arkkitehtuurille: Rakennuksen pitkiä julkisivu ja reunustavat kuistit verhoiltiin hoikilla kuusenrangoilla, jotka toistavat hongikon rytmiä. Myös rakennuksen värit on lainattu ympäröivästä luonnosta. Kuoritut rangat harmaantuvat saman värisiksi kuin mäntyjen alaosat, vaneripinnat toistavat runkojen yläosien punaruskeaa. Kaarevan katon ja kuistin sivut on maalattu viereisen avokallion värisiksi. Näinpä rakennus maastoutuu sopuisasti ympäröivään maisemaan ja näkyvästä sijainnista huolimatta sitä tuskin huomaa järveltä päin.

Idea umpinaisesta kappaleesta läpikuultavan kuoren sisällä toteutui koko massan kiertävällä, säleiköllä suojatulla kuistilla. Samalla saatiin runsaasti sisätilaa niukkaan rakennusoikeuteen.

Pikkuruinen saunakammari tulvii valoa. Lattiapinnasta katonrajaan ulottuvat umpiolasi-ikkunat tuovat maiseman suoraan tupaan. Sisään tultaessa, heti ulko-ovea vastapäätä, avautuva näkymä ulos lisää avaruutta. Ikkunoiden sijoittelun ansiosta myös saunan takaa näkyy mukavasti talon läpi järvelle. Löylyhuone on perinteiseen tapaan hämyisä. Matala ikkuna on sijoitettu siten, että lauteilta voi katsella järvelle. Myös ilta-aurion suuntaan avautuvalta vilvoittelukuistilta on suora näkymä selälle.

Rakennus elää voimakkaasti päivän kier-

ron ja sään vaihteluiden mukaan: rankasäleikkö synnyttää kuistille päivän kuluessa alati muuttuvan valon ja varjon leikin, suuret ikkunat tuovat maiseman vaihtelut myös merkittäväksi osaksi sisätilaa ja rakennuksen vanerinen luoteispääty muodostaa "valkokankaan", johon lankeavat mäntyjen varjot luovat seinälle illan kuluessa vaihtuvan maalauksen.

Rakennuksessa on hyödynnetty puuta monipuolisesti: rankorakenteisen saunan julkisivut tehtiin kuorituista kuusenrangoista ja koivupintaista sekavanerista, sisäpuolella käytettiin koivuvaneria ja erilaisia lauta-verhouksia. Kaikkiaan rakennuksessa on käytetty kuutta puulajia. Saunassa ja pesuhuoneessa pystypinnat ovat punertavaa tervaleppää ja vaakapinnat vaaleaa puuta: lattiat ja katto kuusta, lauteet ja penkit järeää haapalankkua. Tuvassa värityys toistuu päinvastaisena; punertava lattia ja katto, valkokuullotetut koivuvaneriseinät. Lattia on erikoisen punaista, järeää oregonmäntyä ja sileiden pintojen kontrastina katto hienosahattua kuusta. Portaat ja kantavat rakenteet ovat pääosin mäntyä.

Rakennus on perustettu suoraan kallioon tukeutuville teräspilareille. Vesikatto on sisäänpäin kaartuva ja sen alin piste on keskellä rakennusta, kuistin päällä. Katon kaarevuus näkyy alhaaltapäin kaikissa huoneissa ja terasseilla. Valitut perustus- ja kattoratkaisut mahdollistivat tavoitellun, leijuvan kappalemaisen ilmeen rakennukselle.

4

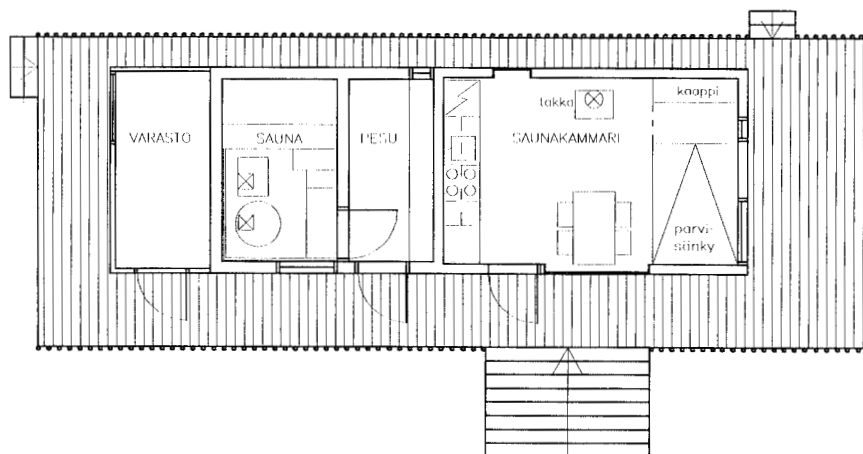

5

der Farbe des freiliegenden Felsens in der Umgebung entspricht.

Die Idee von einem geschlossenen Körper innerhalb einer transparenten Schale wurde durch die Veranda verwirklicht, die die gesamte Baumasse umläuft und von einem Gatter geschützt wird. Das Gebäude lebt im Einklang mit dem Rhythmus des Tages, dem sich ständig wandelnden Spiel von Licht und Schatten. Dank der großen Fenster spielen die Veränderungen in der Landschaft auch im Innenraum eine wesentliche Rolle.

Bei dem Gebäude wurde in vielseitiger Weise Holz verwendet. Die Fassaden der Sauna bestehen aus geschälten Fichtenstämmen und Mischsperrholz mit Birkenfurnier. Innen wurden Birkensperrholz sowie verschiedene Bretterverkleidungen verwendet. Insgesamt sind bei dem Gebäude sechs verschiedene Holzsorten zur Anwendung gekommen.

6

3
Julkisivu koilliseen 1/125

4, 5
Sauna ja laudedetalji

6
Pohjapiirros 1/125

7, 8
Sauna ja terassi kaakosta nähtynä

7

8

LE SAUNA MUURAIKALLIO

Le sauna a été placé sur un beau coteau recouvert de pins, près de grandes roches moussues. L'architecture s'est inspirée du bois de pins et de son profil vertical. Les vérandas qui entourent les longues façades du bâtiment sont revêtues de minces troncs de sapins qui reproduisent le rythme de la pinède. Les couleurs du bâtiment ont été également empruntées à la nature environnante. Les troncs écorcés deviennent peu à peu gris comme les parties inférieures des pins et les surfaces en contreplaqué reprennent le rouge brun de la partie supérieure des arbres. Les côtés du toit voûté et de la véranda sont peints de la couleur du rocher voisin. L'idée d'un corps renfermé dans une enveloppe transparente a été réalisée à l'aide d'une véranda qui entoure la masse entière et qui

est protégée par une palissade. Le bâtiment vit au rythme de la journée et des variations météorologiques: la palissade produit sur la véranda un jeu de lumière et d'ombre perpétuellement changeant au cours de la journée. Les grandes fenêtres introduisent à l'intérieur les changements du paysage et le côté nord-ouest en contreplaqué du bâtiment forme un "écran" sur lequel les ombres des pins se projettent en teintes qui varient au cours de la soirée. Le bois a été utilisé d'une manière diversifiée dans le bâtiment. Les façades du sauna sont en troncs de sapin écorcés et en contreplaqué à revêtement de bouleau. Le contreplaqué de bouleau et différents revêtements en planches ont été utilisés pour l'intérieur. Au total, six différentes espèces de bois ont été employées dans le bâtiment.

SAUNA MUURAIKALLIO
LUUMÄKI

RAKENNUTTAJAT
Hilkka Lehtonen, arkk., TkT, professori ja
Heikki Lehtonen, DI, kehityspäällikkö

SUUNNITTELIJAT
Sari Knuuti, maisema-arkkitehti MARK,
Teemu Tuomi, arkkitehti SAFA

RAKENTAJAT
kirvesmiehet Jouko Loisa ja Timo Nuppola

RAKENNUSAJANKOHTA
touko-syyskuu 2000

VALOKUVAT
Sari Knuuti, Teemu Tuomi

VILLA LÅNGBO

KEMIÖ

Olavi Koponen
Arkkitehti SAFA

1

Paikka sijaitsee saaren länsikärjessä. Se on altis vallitseville länsituulille. Rakennus on sijoitettu juuri ja juuri metsärajan sisäpuolelle. Se näkyy merelle vain fragmentteina, itse rakennuksesta merimaisema avautuu esteittä.

Rakennus on maatilan talouskeskus, mutta toimii toistaiseksi loma-asuntona. Osa tiloista voidaan muuttaa tuotantotiloiksi. Ympäristöstä käyttöä vaikeuttaa meren nykyinen heikko jäätyminen, jolloin sinne ei päästä vesitse tai jätitse.

Peruslähtökohdat ratkaisulle ovat olleet:

1. Ajatus ihmisen läsnäolon rajallisuudesta ikuisessa luonnossa. Ihminen muokkautuu merkittävästi itselleen reviiin, rakentaa katon päänsä päälle, alkukantaisen majan vartio- ja rukouspaikakseen. Tuo revii on ihmisen alue villissä luonnossa. Sieltä suomalaisen on etsinyt aina itseään ja jumaliaan.

2. Ajatus luonnon ja rakennuksen, luonnon ja ihmisen välisen rajan häivyttämisestä. Se on saavutettu rakentamisen rakeisuudella ja ratkaisun avoimuudella.

3. Tilaohjelma on eriytetty pitkälle: se on jaettu yksityisiin ja yhteisiin tiloihin. Ne ovat lisäksi erillisiä rakennusyksiköitä yhteisellä perustasolla ja yhteisen katon alla.

4. Kullekin tilalle on annettu selkeästi oma identiteettinsä valaistuksen, tunnelman ja luontoyhteyden suhteen.

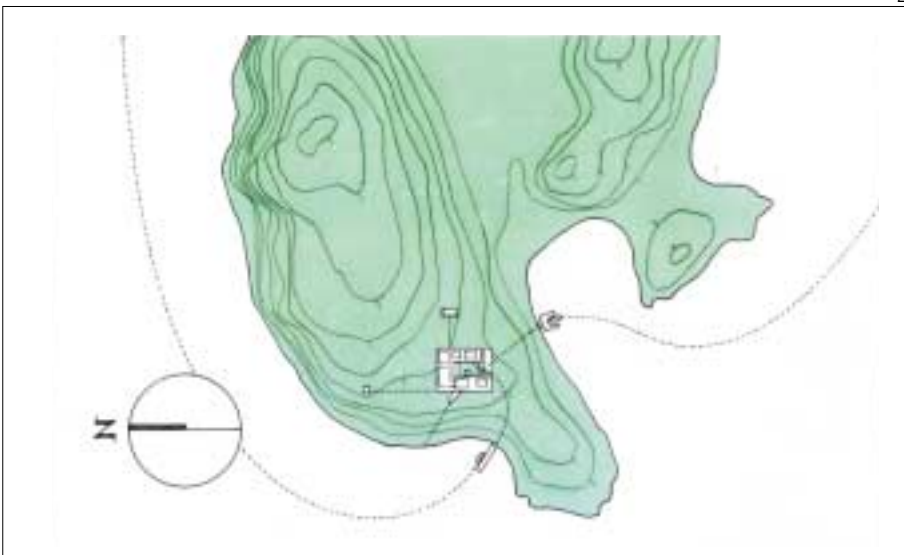
5. Rakennus on yksinkertainen. Rakennuksella on monta rytmiä ja ne ovat

2

VILLA LÅNGBO

Located at the western tip of the island, the site is exposed to the prevailing westerly winds. The building was erected at the edge of the forest. Although only partially visible from the sea, it offers an unobstructed view of the open water. The building was originally designed as an outhouse for a farm but currently serves as a holiday home. Part of the facilities can be converted for production use.

One of the ideas behind the design was to blot out the boundary between nature and an artificial structure, between nature and man. This was achieved through the scattered and open design. Space was divided into private and communal areas that constitute separate units under a single roof. Each area has an identity of its own that is defined by lighting, the atmosphere and access to the surroundings.

- 1
Saunaosasto meren puolelta nähtynä
- 2
Asemapiirros
- 3
Näkymä sisäpihalle
- 4
Sisäpiha, vasemmalla saunaosasto, oikealla olohuone
- 5
Kirjaston terassi sisäpihan puolella

3

4

5

The structure is simple and allows construction work to be carried out under the shelter of the roof. Much of the materials were recycled, the timber was procured locally, and all work was carried out by hand with as little impact on the surroundings as possible.

VILLA LÅNGBO

Die Villa steht an der Westspitze einer Insel, also an einem Ort, der den vorherrschenden Westwinden ausgesetzt ist. Das Gebäude ist an der Waldgrenze platziert worden. Vom Meer aus sind von dem Haus nur Bruchstücke sichtbar, aber von der Villa aus hat man einen ungehinderten Ausblick auf das Meer. Ursprünglich war das Haus als Wirtschaftszentrum eines Bauernhofes gedacht, aber vorläufig dient es als Feriendomizil. Einige Räume im Haus können bei Bedarf in Produktionsräume umgewandelt werden.

Bei der Planung ist man u.a. von dem Gedanken ausgegangen, die Grenzen zwischen Natur und Bauwerk, zwischen Mensch und Natur verschwinden zu lassen. Erreicht hat man dies durch eine grobkörnige Struktur der Bauteile und die offene Baulösung. Die Räume gliedern sich in private und gemeinschaftliche Räume. Sie sind zudem separate Baueinheiten unter einem gemeinsamen Dach. Jeder Raum hat seine eigene Identität, was die Beleuchtung, die Stimmung und die Verbindung mit der Natur betrifft.

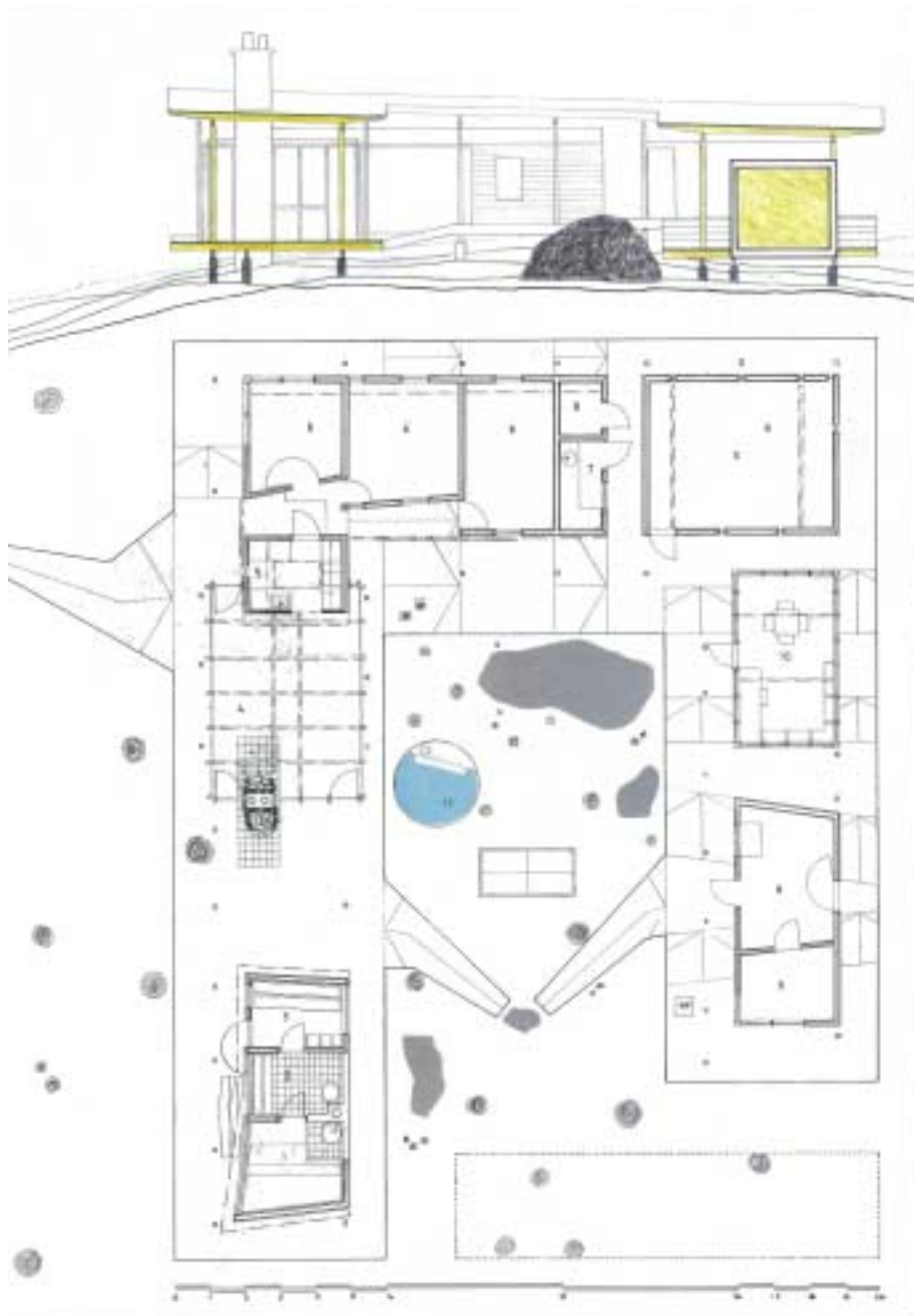
Die Konstruktion des Gebäudes ist einfach. Der Grundgedanke bestand darin, dass die Ausführung von Bauarbeiten geschützt unter dem Dach möglich ist. Bei der Errichtung des Gebäudes wurden recycelbare Materialien verwendet. Das Holz stammt aus den Wäldern der Umgebung, die Arbeiten wurden von Hand erledigt, und in die Natur wurde möglichst wenig eingegriffen.

vapaita. Rakenteellinen perusidea mahdollistaa rakennustyön heti alusta katon alla suojassa.

Rakennustyöt on suoritettu 1994-2000. Rakentamisessa on käytetty vain kierrätettäviä materiaaleja, puutavara on paikallista, työt on tehty käsityönä ja luontoon on koskettu mahdollisimman vähän, mm. tavaraa on tuotu hevosilla jäitä pitkin.

7

6

8

LA VILLA LÅNGBO

Le terrain est situé à la pointe ouest de l'île exposée aux vents d'ouest dominants. Le bâtiment est placé à la lisière de la forêt. Il n'est visible de la mer qu'en partie, mais de l'intérieur du bâtiment la vue sur la mer est dégagée. Le bâtiment est conçu comme centre d'exploitation de la ferme, mais il sert pour le moment de résidence secondaire. Une partie des locaux pourront être transformés en locaux de production.

L'idée directrice a été entre autre d'atténuer les limites entre la nature et la construction ou entre la nature et l'homme. L'assemblage des éléments et la conception ouverte de la construction ont permis d'atteindre cet objectif. L'espace est réparti en locaux privés et en locaux communs qui sont eux aussi des unités de construction séparées placées sous un toit

commun. Une identité particulière a été donnée à chacun des locaux en ce qui concerne l'éclairage, l'ambiance et le lien avec la nature.

La structure est simple et elle permet d'effectuer les travaux de construction sous la protection du toit. Des matériaux recyclables ont été utilisés pour la construction. Le bois scié a été trouvé sur place, les travaux ont été effectués manuellement et la nature a été le moins possible touchée.

7, 8, 9
Sisänäkymiä

10
Sisääntuloterassi

11
Olohuone

9

10

11

VILLA LÅNGBO
KEMIÖ

RAKENNUTTAJA
Pirkko, Into ja Meeri Kiviluoto

SUUNNITTELIJAT
Arkkitehtitoimisto O. Koponen, Olavi
Koponen, arkk. SAFA
Rakennussuunnittelutoimisto
Turunen&Räsänen, Oskari Laukkanen

TOTEUTUS
Kirvesmiehet Tapani Hernesniemi ja Risto
Karjalainen, arkk. jo Arja Lappalainen ja
arkkitehti Olavi Koponen

VALOKUVAT
Jussi Tiainen

DESIGNOR-MYYMÄLÄT

HELSINKI, TUKHOLMA

Matti Sanaksenaho
Arkkitehti SAFA

1

2

DESIGNOR-SHOPS

HELSINKI, STOCKHOLM

The commission comprised the design of sales shops, sales departments and sales points for the household goods industry of Arabia, Hackman, Iittala and Rörstrand. The industry is the oldest and one of the most important in its field in the northern countries. The client wanted to renew their image by making a concept for their shops, an architecture where their products belong. In that sense, a lot of responsibility was given to the architect.

Instead of a single design sales shop, a landscape was created that gathers products into their natural surroundings: a plant, a storage facility, a home and a table. The design follows the story of a ceramic cup from the oven to

Toimeksianto koski Arabian, Hackmanin, Iittalan ja Rörstrandin kotitaloustuotteita myyvien liikkeiden, myyntiasastojen ja myyntipisteiden suunnittelua. Kyseessä on Pohjoismaiden vanhin kotitarviketeollisuus ja mainitut tuotemerkit ovat alansa johtavia. Asiakas halusi uudistaa imagoa tuoreen myymälänkonseptin avulla luomalla tilan, jossa tuotteet näyttäytyisivät luontevasti omassa ympäristössään. Tässä mielessä suunnittelijoille säilytettiin melkoinen vastuu.

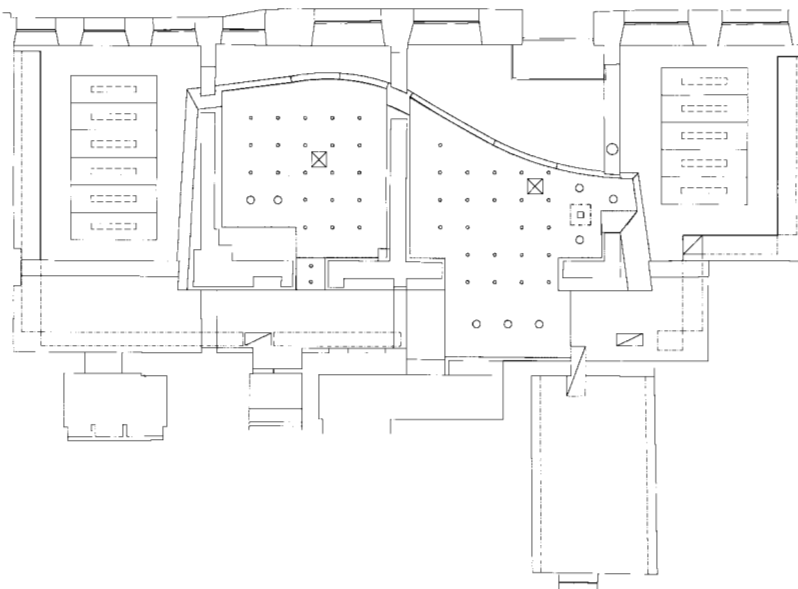
Sen sijaan, että olisi suunniteltu yksiläinen myymälä, luotiin kokonainen maisema, jossa tuotteet esitellään niiden oikeassa ympäristössä: tehtaassa, varastossa, kotona ja ruokapöydässä. Suunnitelma noudattaa keraamisen kupin tarinaa uunista käyttäjälle. Tuotteet ovat jatkuvasti liikkeessä paikasta toiseen. Yhden yksittäisen tilan asemesta tehtiin kokonainen vaihtelevien tilojen sarja. Esplanadin liikkeessä Helsingissä teemaa varioitiin luomalla keraamille, lasille, työkaluille, posliinille, näyttely- ja taide-esineille oma ympäristönsä. Visuaalisen kilpailuasetelman välttämiseksi arkkitehtuuri toimii mittakaavassa, joka on suurempi kuin tuotteiden. Tuotteet ovat elinvoimaisia elementtejä, joille arkkitehtuuri tarjoaa puitteet ja maiseman.

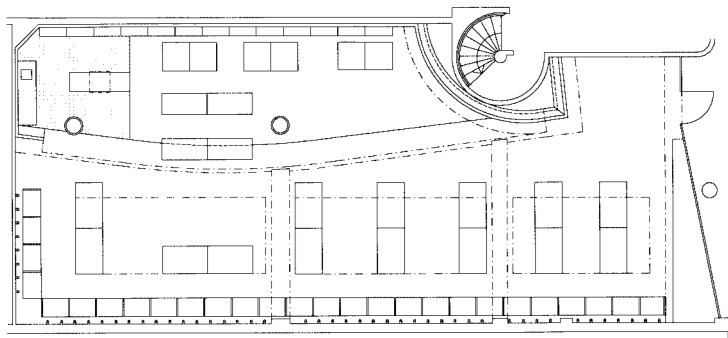

3

the human hand. The products are always in transition somewhere on that route. Instead of one space, a set of different spaces. In the shop on Esplanade, Helsinki, there are variations on this theme. There are different environments for ceramics, glass, tools, porcelain, displays and art. In order to avoid visual competition, the architecture operates on a larger scale than the products. The products are the living elements and the architecture is the landscape for them. The architecture, "the landscape", both respects the strong tradition of the fine products made by Alvar Aalto, Kaj Franck and Tapio Wirkkala, but also opens possibilities for new innovations, future products by young designers. The landscape of Designor shops shall be identifiable anywhere in the world.

4

5

5

Tukholman myymälän pohjapiirros 1/250

6, 7, 9

Näkymiä Tukholman myymälästä

8

Kaarevan seinän yksityiskohta

Arkkitehtuuri, "maisema", kunnioittaa Alvar Aallon, Kaj Franckin ja Tapio Wirkkalan käytösesineiden vahvaa perinnettä mutta tarjoaa samalla mahdollisuuksia innovaatioihin sekä tilaa nuorten suunnittelijoiden uusille tuotteille. Designor-myymälöiden omaleimainen ilme on tunnistettavissa kaikkialla maailmassa.

VALOKUVAT

Designor Helsinki: Hannu Bask

Designor Stockholm: Åke E. Lindman

6

DESIGNOR-LÄDEN

HELSINKI, STOCKHOLM

Bei dem Auftrag ging es um das Design von Läden, Verkaufsabteilungen und Verkaufsstellen für die Haushaltsprodukte der Firmen Arabia, Hackman, Iittala und Rörstrand. Diese Firmen repräsentieren die ältesten Industriezweige der nordischen Länder und sind in ihrer Branche führend. Der Kunde wollte das Imago dieser Unternehmen erneuern durch die Erstellung eines Ladenkonzepts, einer Architektur, die die verschiedenen Artikel in natürlicher Weise zur Geltung kommen lässt. In diesem Sinne wurde dem Architekten eine große Verantwortung überlassen. Anstelle eines Ladens mit einförmigem Design wurde eine ganze Landschaft kreiert, in der

die Artikel in ihrem eigenen Milieu präsentiert werden: in der Fabrik, im Lager, zu Hause und auf der Speisetafel. Das Design folgt der Geschichte einer keramischen Tasse vom Brennofen bis zum Konsumenten. Die Produkte befinden sich in ständigem Wandel, von einem Ort zum anderen. Statt eines einzigen Raumes wurde eine ganze Reihe von variierenden Räumen erstellt. Im Geschäft an der Esplanade in Helsinki sieht man die Variationen des Themas. Hier gibt es verschiedene Umgebungen für Keramik, Glas, Werkzeuge, Porzellan, Exponate und Kunstobjekte. Zur Vermeidung eines visuellen Konkurrenzkampfes operiert die Architektur in einem größeren Maßstab als die Artikel. Diese sind wie Lebewesen, denen die Architektur den Biotop bietet.

Die Architektur, die „Landschaft“, respektiert die starke Tradition der gediegenen Gebrauchsgegenstände, die von Alvar Aalto,

Kaj Franck und Tapio Wirkkala gestaltet wurden, aber sie eröffnet auch Möglichkeiten für Innovationen und bietet jungen Designern Platz für neue Produkte. Die Landschaft der Designor-Läden soll überall auf der Welt identifizierbar sein.

7

8

9

MAGASINS DESIGNOR

HELSINKI, STOCKHOLM

La commande a compris le design des magasins, des rayons et des points de vente des articles ménagers d'Arabia, de Hackman, d'Iittala et de Rörstrand. Ces articles appartiennent à la plus ancienne et à l'une des plus importantes des industries de ce domaine dans les pays nordiques. Le client désirait rénover son image en créant un concept pour ses magasins, une architecture en harmonie avec ses produits. Une grande responsabilité a été laissée à cet égard à l'architecte.

Au lieu d'un magasin de vente au design simple, un paysage a été créé qui rassemble les produits dans leur environnement naturel: une usine, une installation d'entreposage, une

maison et une table. Le design accompagne l'histoire d'une tasse en céramique depuis le four jusqu'à la main de l'homme. Les produits sont toujours quelque part sur ce parcours. Au lieu d'un seul espace, un ensemble d'espaces différents a été créé. Le magasin d'Esplanade à Helsinki possède des variations sur ce thème. Il y a différents environnements pour la céramique, la verrerie, les ustensiles, la porcelaine, les étalages et l'art. Afin d'éviter une compétition visuelle, l'architecture opère sur une plus grande échelle que les produits. Les produits sont les éléments vivants et l'architecture constitue leur paysage. L'architecture, "le paysage", respecte la forte tradition des beaux produits d'Alvar Aalto, de Kaj Franck et de Tapio Wirkkala, mais ouvre aussi des possibilités pour de nouvelles innovations, pour les produits futurs de jeunes créateurs. Le paysage des magasins Designor sera identifiable partout dans le monde.

DESIGNOR-MYYMÄLÄT

Helsinki 1999
Tukholma 1998
Osasto, Helsinki 1999
Osasto, Helsinki 2000

ASIAKAS

Designor Oy Ab: Arabia, Iittala, Hackman, Rörstrand

ARKKITEHTI

Matti Sanaksenaho,
Sanaksenaho Arkkitehdit Oy

PROJEKTIRYHMÄ

Sari Lehtonen, Rosa Chang, Pirjo Sanaksenaho, Ulla Siikanen, Jan Schneidewind

TAITOTALO PUUMILA

KIHNIÖ

Anna-Maija Tuunanen
Arkkitehti SAFA

Puumilan pihapiiri Luoteis-Pirkanmaalla, Kihniön kunnassa koostui alunperin lukuisista rakennuksista, joista jäljellä ovat toinen asuinrakennus ja varasto. Rakennukset kunnostettiin vuonna 1999. Päärakennus on auki vain kesäisin ja siellä myydään paikallisten käsityöläisten valmistamia tuotteita.

Uudisrakennus suunniteltiin palvelemaan Puumilan ympärivuotista käyttöä. Tarvittiin sali juhlia ja kokouksia varten, työtiloja ja näyttelytilaa käsityöryrittäjille, myymälä sekä kahvila. Rakennus valmistui vuonna 2000 ja pihatöiden osalta kesänä 2001.

Uusi ja vanhat rakennukset yhdessä muodostavat suuren pihapiirin, mihin sisätilojen toiminnot kesäisin voivat laajentua. L:n muotoinen rakennus peilaa mittakaavaltaan ja massoitteeltaan olemassa olevia rakennuksia. Uudisrakennus on rinteessä, aulatilaa yhdistää ylä- ja alapihat toisiinsa.

Rakennusta lähestytään alapihan puolelta. Ala-aulassa sijaitsevat naulakot ja yleisö-wc:t. Ensimmäiset vitriinit, joissa käsitöitä on esillä on upotettu portaan mäntypaneeliseiniin. Alakerrassa, salin alla on työtiloja, joihin päästään suoraan paikoitusalueelta.

Portaan kautta nousetaan yläaulaan, missä toimii talon kahvila. Tila jatkuu sisäpihanpuolelle terassina, johon viereisen siiven työtilat avautuvat. Aulan itäpäästä avautuu näkymä kauempana etelässä sijaitsevaan, muutama vuosi sitten rakennettuun puistoon.

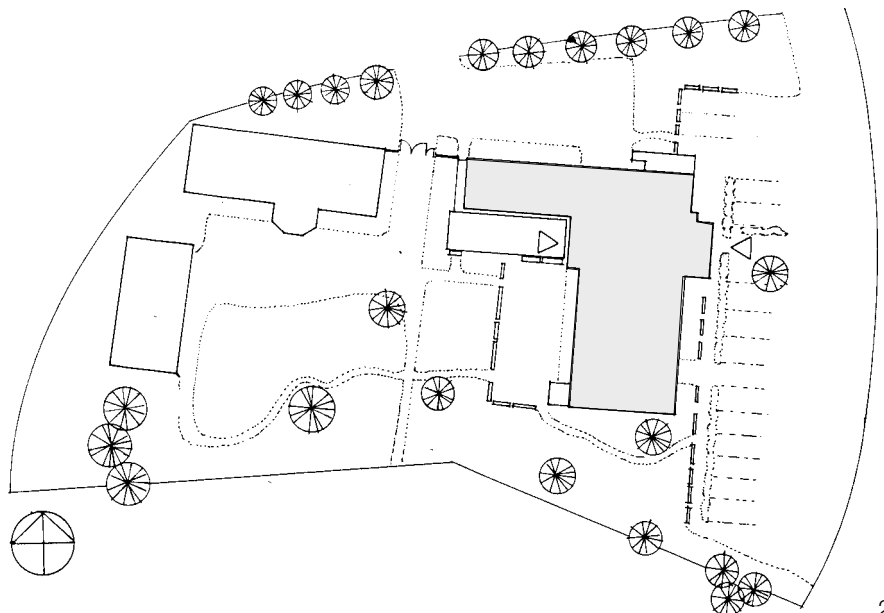

2

ARTS & CRAFTS BUILDING PUUMILA

Originally, Puumila consisted of a complex of several buildings with only one of the residential buildings and one warehouse still remaining. Local handicrafts are sold in the main building, which is only open in the summer. The new edifice was designed to allow Puumila to be used year-round. What was needed was an assembly hall for special occasions and meetings, workshops, an exhibition room for the handicrafts, a shop and a cafeteria.

The new structure and the existing buildings create a large courtyard into which activities can spill over in the summer. The L-shaped building is built to the same scale and volume as the old buildings. The new house was erected on a slope with the lobby linking the upper and lower courtyards. On one side, the

1, 2
Näkymät lounaasta ja kaakosta

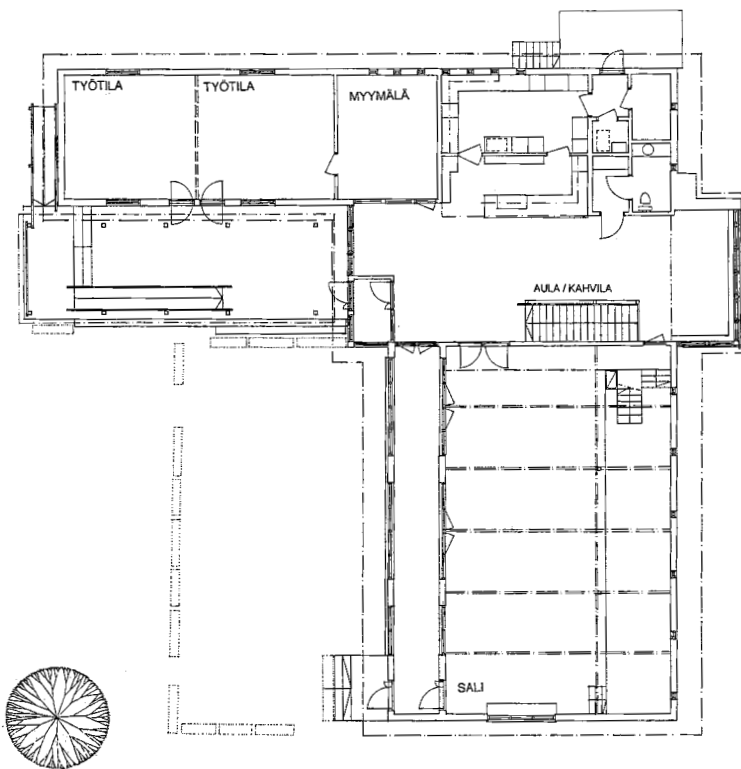
3
Asemapiirros 1/750

4
Näkymä terassilta sisäpihalle

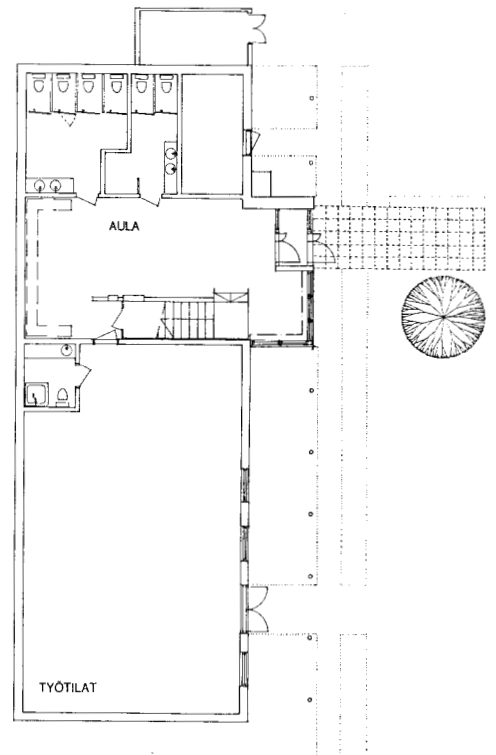
5
Pohjapiirros, sisäpihan taso 1/300

6
Pohjapiirros, alapihan taso 1/300

4

5

6

courtyard is flanked by the stone plinth of a barn that was demolished a couple of years ago.

The ground floor is made of concrete and the first floor of timber. The roof trusses in the main hall are made of glue-laminated timber and faced with alder. The interior walls in the assembly hall and elsewhere were treated with colorless and pigmented oils. The assembly hall floor was finished with lye. The stairs and the floors in the lobby and outdoor patio are made of heat-treated birch.

As the house serves as an exhibition venue for colorful handicrafts, colors were used sparingly inside the building. Handicrafts are displayed not only in the gift shop and display cabinets but also on the walls and wooden staffs located above the windows.

KUNSTHANDWERKHAUS PUUMILA

Puumila bestand ursprünglich aus mehreren verschiedenen Gebäuden, von denen ein Wohngebäude und ein Schuppen übrig geblieben sind. Das Hauptgebäude ist nur im Sommer geöffnet. In ihm werden von lokalen Handwerkern verfertigte Erzeugnisse verkauft. Der Neubau wurde so konzipiert, dass Puumila rund um das Jahr genutzt werden kann. Man benötigte einen Saal für Feste und Versammlungen, Arbeits- und Ausstellungsräume für die Handwerker, einen Laden und ein Café.

Die neuen und die alten Gebäude bilden zusammen einen großen Hofkreis, auf den hinaus sich im Sommer die Aktivitäten erweitern können. Das L-förmige neue Gebäude lehnt sich in seinem Maßstab und

in der Dimensionierung seiner Massen den älteren Gebäuden an. Der Neubau steht an einem Hang, wobei die Eingangshalle den oberen und unteren Hof miteinander verbindet. Das Untergeschoss des Gebäudes ist aus Beton, das Obergeschoss aus Holz. Das Fachwerk der Tragbalken im Saal ist aus Leimholz, die Decke aus Erlenholz. Die Wandflächen im Saal und anderswo sind mit farblosen und pigmentierten Ölen gestrichen. Der Fußboden des Saals wurde mit Lauge behandelt. Die Treppen sowie die Fußböden der Eingangshalle und der Terrasse bestehen aus thermobehandelter Birke. Da das Haus der Präsentation von farbenfrohen handwerklichen Arbeiten dient, hat man am Gebäude selbst Farbe nur sparsam eingesetzt. Die Arbeiten liegen im Laden und in Vitrinen aus, und außerdem sind sie auch an Holzstangen befestigt, die an den Wänden und oberhalb der Fenster angebracht sind.

7
Sali

8
Näkymä salista kuistin kautta pihalle

9
Salin kattorakenteet

7

Myös salin tai tuvan päätyikkuna on suunnattu kohti puistoa. Salissa on ylä-taso, jonka alle on sijoitettu pöytien ja tuolien säilytysvaunut. Salin toiminnot laajentuvat tarvittaessa pitkälle lasikuistille ja kesäisin pihamaalle. Pihamaata rajaa muutamana vuosi sitten puretun navetan kivijalka. Pihamaa on soraa ja istutukset paikkakunnan perennoja ja pensaita.

Rakennuksen ensimmäinen kerros on betonirakenteinen ja toinen kerros (yläpihataaso) rankorakenteinen. Salin ansaristikko on liimapuuta (kuusipuuta), kattopinta leppää. Seinäpinnat salissa ja muuallakin rakennuksessa on käsitelty Uulatuotteen värityksillä ja pigmenttejä sisältävillä öljyillä. Salin lattia on lipeöity. Portaat, aulan ja ulkoterrassin lattia on lämpökäsiteltyä koivua.

Koska talo toimii värikkäiden käsityöiden esittelytilana, on itse rakennuksessa käytetty värejä säästellen. Käsitöitä on esillä paitsi myymälässä ja vitriineissä, myös seinillä ja ikkunoiden yläpuolisilla puutangoilla.

Projektin taloudelliset raamit olivat tiukat ja joistakin luonnosvaiheen tavoitteista jouduttiin luopumaan. Suunnittelun aikana ajateltiin seuraavia lähtökohtia: rakennus joka on pieni ulkoa, mutta suuri sisältö, elävä pihatila, jonka uusi ja vanha rakennus muodostavat yhdessä, aulatila pihatasoja yhdistävänä elementtinä, sali, joka laajenee toimintojen mukaan ylätasolle, lasikuistille ja kesäisin pihamaalle.

8

9

LA MAISON ARTISANALE PUUMILA

Puumila se composait à l'origine de nombreux bâtiments dont il ne reste plus qu'une maison et un entrepôt. Le bâtiment principal où sont vendus des produits fabriqués par des artisans locaux n'est ouvert qu'en été. La nouvelle construction de Puumila a été conçue pour que ses locaux puissent être utilisés. Une salle était nécessaire pour les fêtes et les réunions. Les artisans avaient aussi besoin de locaux de travail et d'exposition, d'un magasin et d'un café.

La nouvelle construction et les anciens bâtiments donnent sur une grande cour où des activités peuvent avoir lieu en été. Le nouveau bâtiment en forme de L a des proportions et une disposition semblables à celles des bâtiments existants. Il est construit sur une pente. Un hall

relie la cour supérieure et la cour inférieure. La cour est délimitée par le soubassement de l'étable démolie il y a quelques années.

Le rez-de-chaussée du bâtiment est en béton et le premier étage en bois. Le treillis de la ferme de la salle est en bois lamellé et le plafond en bois d'aulne. Les surfaces des murs de la salle et des autres locaux sont traitées avec des huiles pigmentées incolores. Le plancher de la salle a été lessivé. L'escalier et le plancher du hall et de la terrasse sont en bouleau traité par la chaleur.

Comme des œuvres artisanales richement colorées sont exposées dans ce bâtiment, peu de couleurs ont été utilisées dans le bâtiment lui-même. Des produits faits à la main sont exposés non seulement dans le magasin et les vitrines, mais également sur les murs et sur des barres en bois placées au-dessus des fenêtres.

10
Ala-aula

11
Salin sivukäytävä, kuisti

12
Aula ja kahvila

13
WC-tilan vanerioviseinä

VALOKUVAT
Yrjö Tuunanen
Anna-Maija Tuunanen

10

11

12

13

TAITOTALO PUUMILA
KIHNIÖ

RAKENNUTTAJA
Kihniön kunta

RAKENNUTTAJAN VALVOJA
Kunnaninsinööri Harri Mäkiranta

ARKKITEHTISUUNNITTELU
Arkkitehtitoimisto Anna-Maija Tuunanen/
Anna-Maija Tuunanen, työpiirustusvai-
heessa lina Laakkonen, arkkitehtiyo

RAKENNESUUNNITTELU
Arkinor Oy/ Markku Heiskala

LVI-SUUNNITTELU
LVI-SININÖÖRITOIMISTO Seppo
Karves&Co Oy/ Seppo Karves

SÄHKÖSUUNNITTELU
Suunnittelu Sinivuori/ Mauno Sinvuori

PÄÄURAKOITSIJA
Rakennustoimi A. Alatalo

LVI-URAKOITSIJA
Virtain putkityö Ky/ Kari Viitala

SÄHKÖURAKOITSIJA
Parkanon Rakennussähkö

KATTORAKENTEET
A. Kapula Oy/Arvo Hyvärinen

PUUTAVARA
Nerkoon Höyläämö

ERITYISKOULU JA OPPILASKODIN PÄIHDEOSASTO

OUTAMO, LOHJA

Juhani Vainio
Arkkitehti

1

2

ERITYSKOULU

Lohjan kunnassa sijaitsevan Toivonniemen vastaanottokodin yhteydessä toimii sinne sijoitettujen helsinkiläisten lasten peruskouluna toimiva Outamon erityiskoulu. Outamoon sijoitettujen lasten auttamiseksi on jo yleensä käytetty ne vaihtoehdot, joita Helsingissä on tarjolla heidän koulunkäyntivaikeuksiensa hoitamiseksi. Maaseudulla, rauhallisessa paikassa sijaitsevassa lastensuojelulaitoksessa lapset voivat suorittaa myös oppivelvollisuutensa.

V. 1999 valmistui riittämättömiksi ja epätarkoituksenmukaisiksi käyneitä koulutiloja korvaamaan erillinen uudisrakennusryhmä Toivonniemen vanhan tilakeskuksen lähelle. Suojelukohteeksi luokitellun tilakokonaisuuden kulttuurihistoriallinen arvo asetti uudisrakentamiselle erityisiä vaatimuksia.

Koulun perustamissuunnitelma laadittiin Helsingin kaupungin opetusviraston, sosiaaliviraston ja rakennusviraston yhteistyönä. Uusi koulu on muotokieleltään ja materiaaleiltaan sopeutettu tilan vanhoihin rakennuksiin. Koulutilat on mitoitettu neljälle erityisopetusryhmälle, enintään 40 oppilaalle. Koulun huonetilojen suunnittelussa on otettu huomioon erityisopetuksen tarpeet.

Perustamissuunnitelmassa oli suunniteluohjeena sisäpintojen ja kalusteiden korkealuokkaisuus ja kestävyys. Lisäksi valinnoissa ja suunnittelussa edellytettiin kestävä kehityksen periaatteiden ja mää-

SPECIAL SCHOOL AND REHABILITATION WARD

THE SPECIAL SCHOOL

The Toivonniemi reception home located in Lohja includes the Outamo Special Education School, which is attended by children placed in the home by the City of Helsinki. A new building complex was completed in 1999 near the old farm to replace the existing facilities that had proved inadequate and unsuitable for the current purposes. The new school blends in with the old buildings both in terms of form and materials. The school facilities are intended to house four special education classes with a total of 40 pupils. Natural materials and the use of natural light from two directions whenever possible create a home-like atmosphere. The cafeteria, with its furniture groups located next to the classrooms, also serves as a com-

munal living room.

Among the main design criteria were a high standard of quality and wear resistance of the interior surfaces, fixtures and furniture. Additionally, due consideration was to be given to the principles of sustainable development in the design and selection of materials. In accordance with these criteria and in order to create a humane and therapeutic environment, wood was selected as the main building material. The external walls are clad with fine-sawn boarding finished in oil-based paint, and the ceilings have open-jointed timber boarding and false ceilings with pine battening. All wooden interior claddings were treated with a fire-retardant impregnation agent.

THE REHABILITATION WARD

One of the wards at the Outamo School for Special Education has been reserved for the rehabilitation of children and young people

with serious drug problems. The ward, which includes room for seven live-in occupants, was completed in the fall of 2000.

In addition to the children's bedrooms, the house includes a living room and hobby room, staff office, and an electric and wood-burning sauna. The living room has a heat-conserving fireplace. Daily activities include instruction and/or household chores, depending on the age and condition of the children.

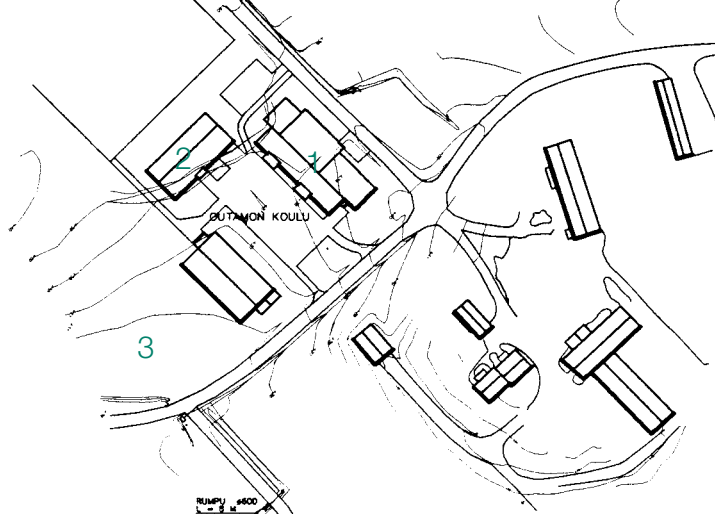
As far as its form and materials are concerned, the home is identical to the aforementioned school building. Unlike the school, however, the walls and ceilings in the home are clad with open-jointed spruce boarding. External boarding has been treated with an oil-based tar-flax paint.

1, 2
Erityiskoulun pihapiiri

3
Asemapiirros
1 Yleisopetustilat
2 Aineopetustilat
3 Liikuntatilat

4
Ruokailu- ja monikäyttötila

5
Opettajien kahvio

3

ritellyn suojelutarpeen kulttuurimaisemallisten tavoitteiden huomioon ottamista. Näillä perusteilla ja inhimillisen, terapeuttisen ympäristön luomiseksi pääasiallisesti rakennusaineeksi valittiin puu.

Rakennukset ovat puurunkoisia, ulkoseinät öljymaalattua käsiteltyä hienosahattua lautta. Katto on konesaumattua peltiä, sisäkatot hienosahattua avosaumaista mäntyä, alakatot hienosahattua mäntyrimaa. Seinien sisäpinnat ovat pääasiassa avosaumaisella mäntylaudalla verhottuja kipsilevyseiniä. Lattiat on päällystetty linoleumilla. Puiset sisäverhoukset on käsitelty BSM Protex palonestokyllästeellä. Kalusteet ja sisäovet ovat kuultokäsiteltyä MDF-levyä, pöytätasot ja julkisivujen ritilät lämpökäsiteltyä puuta.

Toiminnot on jaettu kolmeen osaan: yleisopetustilat, aineopetustilat ja liikunta. Luonnonmateriaalit ja mahdollisimman monissa tiloissa kahdelta suunnalta tuleva luonnonvalo luovat kodinomaisen toimintaympäristön. Yleisopetustilojen yhteydessä sijaitseva ruokasali oleskeluryhmineen ja takkanurkkauksineen toimii myös yhteisenä olohuoneena.

4

SONDERSCHULE UND ABTEILUNG FÜR DROGEN- UND ALKOHOLABHÄNGIGE DES SCHÜLERHEIMS

SONDERSCHULE

Bei dem Aufnahmeheim Toivoniemi in der Gemeinde Lohja ist die Sonderschule Outamo tätig, die für Kinder und Jugendliche aus Helsinki als Gesamtschule fungiert. 1999 wurde nahe beim zentralen Gebäude des Anwesens eine separate Neubaugruppe fertiggestellt, die die alten Schulräume ersetzen sollte, welche sich als unzulänglich und unzweckmäßig erwiesen hatten. Hinsichtlich ihrer Formensprache und ihrer Materialien passt sich die neue Schule den alten Gebäuden des Anwesens an. Die Schulräume sind für vier Sonderunterrichtsgruppen konzipiert, maximal

für 40 Schüler. Natürliche Materialien und in möglichst vielen Räumen von zwei Richtungen aus einfallendes natürliches Licht schaffen ein gemütliches Milieu für die Tätigkeit. Die neben den Räumen für den allgemeinen Unterricht liegende Mensa mit ihren Aufenthaltsgruppen und ihrer Kaminecke dient zugleich als gemeinsames Wohnzimmer.

Bei der Planung wurde vorgegeben, dass die Oberflächen in den Innenräumen und das Mobiliar von möglichst hoher Qualität und strapazierfähig sein sollten. Zugleich wurden bei der Auswahl der Materialien und bei der Planung die Prinzipien der nachhaltigen Entwicklung berücksichtigt. Aufgrund dessen entschied man sich für Holz als hauptsächliches Baumaterial, um ein humanes, therapeutisches Milieu zu schaffen. Die Außenwände sind aus mit Ölfarbe gestrichenen, fein gesägten Brettern verkleidet, die Decken mit Kiefern Brettern mit offenen Fugen, die

5

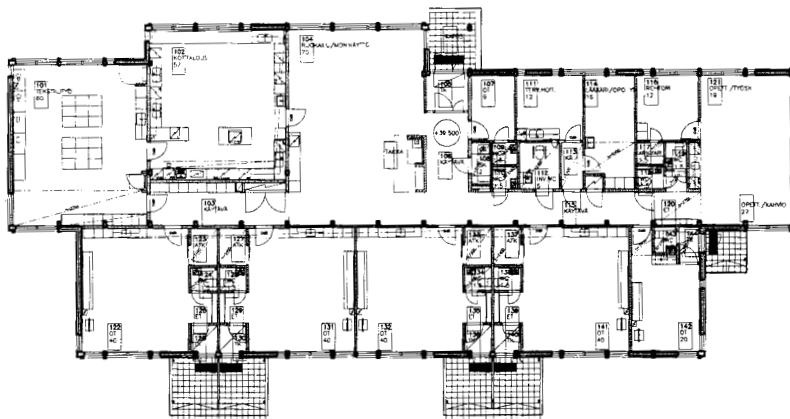

6
Yleisopetustilarakennuksen käytävä

7
Yleisopetustilat 1/400

8
Liikuntatilat 1/400

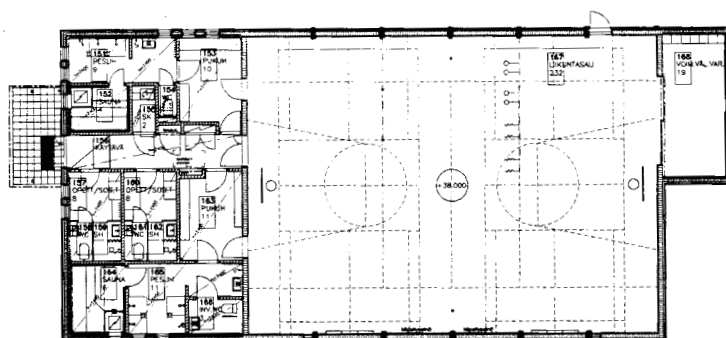
9
Aineopetustilat 1/400

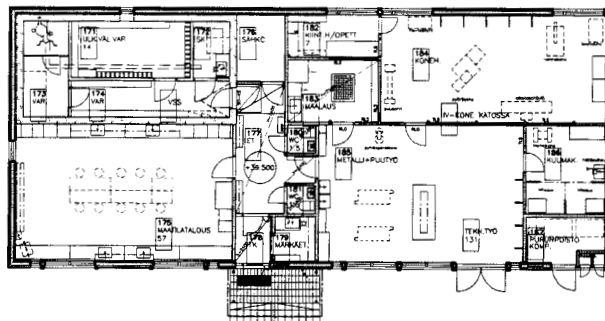
7

6

8

9

unteren Decken mit Latten aus Kiefernholz. Die aus Holz bestehenden Verkleidungen in den Innenräumen wurden mit einer brandhemmenden Substanz imprägniert.

ABTEILUNG FÜR DROGEN- UND ALKOHOLABHÄNGIGE DES SCHÜLERHEIMS

Eine Abteilung des Schülerheims Outamo wurde in eine separate Abteilung für Drogen- und Alkoholabhängige umgewandelt. In der Abteilung wird Kindern und Jugendlichen mit schweren Drogen- oder Alkoholproblemen Gesundheitsfürsorge und Therapie geboten. Das Schülerheim hat sieben Plätze und wurde im Herbst 2000 fertiggestellt.

Außer den Schlafzimmern der Schüler beherbergt das Gebäude ein Wohnzimmer zum geselligen Beisammensein und einen Bastelraum, ein Büro für das Personal sowie eine mit Holz und Strom geheizte Sauna.

Im Wohnzimmer steht ein wärmespeichernder Kaminofen. Zu den täglichen Aktivitäten in der Abteilung gehören - je nach Alter und Verfassung der Bewohner - neben den therapeutischen Maßnahmen auch der Schulbesuch und die Raumpflege.

In seiner Formensprache und seinen Baumaterialien lehnt sich das Schülerheim an die oben vorgestellte Schule an. Die Innenwände und Decken sind hier jedoch mit Fichtenbrettern mit offenen Fugen verkleidet. Die Fassadenverkleidungen sind mit einer Teer-Leinöl-Farbe gestrichen.

ECOLE SPECIALE ET SECTION DES TOXICOMANES DU FOYER D'ELEVES

ECOLE SPECIALE

L'école spéciale d'Outamo fait fonction d'école de base pour les enfants venant de Helsinki et placés dans le foyer de Toivonniemi, dans la commune de Lohja. Un ensemble de nouveaux bâtiments a été construit en 1999 près de l'ancien centre pour remplacer les locaux d'enseignement qui étaient devenus insuffisants et inadéquats. La nouvelle école s'adapte par son langage des formes et ses matériaux aux anciens bâtiments de la ferme. Les locaux de l'école sont prévus pour quatre groupes d'enseignement spécialisé et 40 élèves au maximum. Les matériaux naturels et la lumière de jour qui arrive de deux côtés différents dans beaucoup des locaux permettent de

OPPILASKODIN PÄIHDEOSASTO

Outamon oppilaskodin yksi osasto päätettiin v. 1997 muuttaa erilliseksi päihdeosastoksi, joka tarjoaa terveydenhuollon osaamisella vahvistettua kuntoutusta lapsille ja nuorille, joilla on vakava päihdeongelma. Kuntoutustoiminnan onnistumisen kannalta pidettiin tärkeänä, että päihdeosasto sijaitsee fyysisesti erillään muista Outamon osastoista, mutta kuitenkin niiden lähialueella.

7 paikkainen oppilaskoti valmistui vuoden 2000 syksyllä. Lasten makuuhuoneiden lisäksi talossa on yhdessäoloa varten olohuone ja askartelutila, henkilökunnan toimisto huone sekä puu- ja sähkölämmitteiden sauna. Olohuoneessa on lämpöä varaava takkauuni. Osa osaston päivittäisestä toiminnasta painottuu koulunkäyntiin ja/tai kodinhoidollisiin työtehtäviin riippuen asiakkaiden iästä ja kunnosta. Oppilaskoti toimii itsenäisenä yksikkönä, jossa asukkaat ja henkilökunta hoitavat päivittäiset kodin askareet, pyykinpesun, polttopuiden pilkkomisen, pihatyöt yms. kuntoutukseen sisältyvinä toimintoina.

Muotokieleltään ja rakennusmateriaaleiltaan oppilaskotirakennus vastaa edellä esiteltyä koulurakennusta. Oppilaskodin seinien ja katon sisäpintana on kuitenkin koulusta poiketen avosumainen kuusilauδοitus. Julkisivulauδοitus on maalattu tervä/ pellavaöljymaalilla.

10

créer une atmosphère familiale. La salle à manger attenant aux locaux d'enseignement général fait également fonction de salle de séjour commune avec ses canapés et son coin cheminée.

Les surfaces intérieures et les meubles devaient être d'une haute qualité et résistants à l'usure. La prise en considération des principes du développement durable était également exigée pour les choix des matériaux et la planification. Pour respecter ces principes et pour créer un environnement humain et thérapeutique, le bois a été choisi comme matériau de construction principal. Les plafonds sont en planches de pin à joints creux, les plafonds suspendus étant en lattes de pin.

SECTION DES TOXICOMANES DU FOYER D'ELEVES

Une partie du foyer d'élèves d'Outamo a été transformée pour former une section

séparée pour les toxicomanes. Elle offre une rééducation et des soins aux enfants et adolescents qui ont une dépendance importante.

Outre les chambres à coucher des enfants, le foyer comprend une salle de séjour, un atelier de bricolage, le bureau du personnel et un sauna chauffé au bois et à l'électricité. La salle de séjour possède une cheminée. Les cours et/ou les travaux domestiques font partie des activités quotidiennes selon l'âge et l'état de santé des clients.

Le langage des formes et les matériaux de construction du foyer sont analogues à ceux du bâtiment d'école présenté ci-dessus. Les surfaces intérieures des murs et le plafond sont, contrairement à l'école, revêtus de planches de sapin à joints creux. Les revêtements extérieurs sont peints avec une peinture à l'huile de lin et au goudron.

OUTAMON ERITYISKOULU
LOHJA

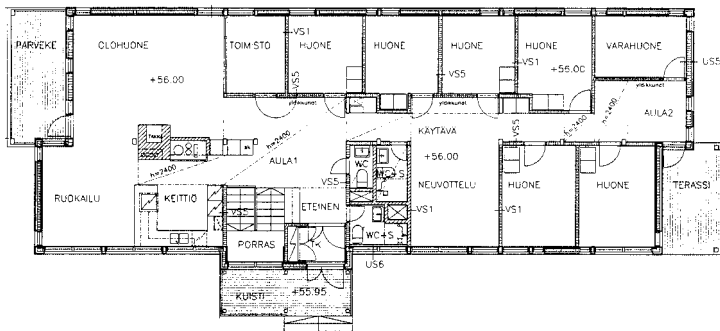
TILAAJA
Helsingin kaupungin opetusvirasto

RAKENNUTTAJA
Helsingin kaupungin rakennusvirasto/
Mauno Halttunen

ARKKITEHTISUUNNITTELU
HKR/ARK/Juhani Vainio, Marketta
Savelainen, Raija Orjala

KALUSTESUUNNITTELU
HKR/ARK/Liisa Lahti-Nuuttila

VIHERSUUNNITTELU
T:mi Puisto- ja pihasuunnittelu/Terttu Hilli

11
Oppilaskodin päihdeosasto,
ylempi kerros 1/300

12
Näkymä sisäänkäyntisuunnasta

13
Keittiö ja ruokailutila

14
Parveke

11

12

13

14

RAKENNESUUNNITTELU
HKR/ARK/Tuula Lehtinen-Hyypä

SÄHKÖSUUNNITTELU
Insinööritoimisto Stacon Oy/Kalevi Hämäläinen

LVI-SUUNNITTELU
Insinööritoimisto Risto Uuskoski/Klaus Paalanen

POHJARAKENNUSSUUNNITTELU
Kiinteistövirasto/GEO/Matti Maisala

PÄÄURAKOITSIJIA
NCC Puolimatka Oy

VALOKUVAT
Matti Huuhka

OUTAMON OPPILASKOTI
PÄIHDEOSASTO
LOHJA

TILAAJA
Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyden-
huollon kiinteistöpalvelukeskus

RAKENNUTTAJA
HKR/RAK/Mauno Halttunen

ARKKITEHTISUUNNITTELU
HKR/ARK/Juhani Vainio, Paula Korkalainen

KALUSTESUUNNITTELU
HKR/ARK/Liisa Lahti-Nuutila

VIHERSUUNNITTELU
T:mi Puisto- ja pihasuunnittelu/Terttu Hilli

RAKENNESUUNNITTELU
HKR/RAK/Tuula Lehtinen-Hyypä

SÄHKÖSUUNNITTELU
Insinööritoimisto Stacon Oy/Kalevi Hämäläinen

LVI-SUUNNITTELU
Hepacon Oy/Jukka Lehmuksaari

POHJARAKENNUSSUUNNITTELU
Kiinteistövirasto/GEO/Matti Maisala

PÄÄURAKOITSIJIA
NCC Finland Oy

VALOKUVAT
Juhani Vainio